

Jan Tiray

historik, hudebník, ředitel školy.

Tiray, Jan

* 23. 10. 1858 Velká Bíteš, okr. Žďár n. Sázavou - † 25. 07. 1925 Praha

Obor působení : ředitel školy , historik , hudebník

Narodil se v rodině s dlouhou učitelskou tradicí. Po studiu na německém gymnáziu a Učitelském ústavu v Brně/ byl žákem Leoše Janáčka/, učil ve Velké Bíteši a pak na cvičné škole při Učitelském ústavu v Brně. R.1889 byl jmenován učitelem a r. 1891 ředitelem nově zřízené dívčí měšťanské školy v Telči. Pro zkvalitnění výuky organizoval četné přednášky pro učitele, výstavy, školní slavnosti, divadelní představení, poučné vycházky a byl průkopníkem výchovných koncertů pro školní mládež. Napsal knihu pro učitele "Vyučování zeměpisu na školách národních". Bohatá byla jeho činnost hudební. Třináct let vyučoval na reálce zpěvu, vedl chrámový sbor, byl ředitelem kůru. V Občanské besedě byl sbormistrem, spolupracoval s Omladinou. Skládal koledy, písně i několik skladeb pro klavír. Jeho skladatelská tvorba však nedosahovala Kypťovy úrovně.

Své zkušenosti uložil do "Trojdílného zpěvníku pro žatstvo českých škol středních"/Šolc 1907/. Jako první dal otisknout ve školní příručce hymnu husitských vojsk "Ktož sú boží bojovníci". Byl aktivním členem Muzejního spolku. Na národopisné výstavě v Praze r. 1895 slavil velký úspěch model historického jádra Telče, jehož byl Tiray hlavním autorem. Od r. 1902 do r.1919 byl kustodem městského muzea, kde vypracoval první ediční systém sbírkových předmětů a scénář expozice. Pozornost zasluhuje jeho publikační histografická činnost. Vydal 20 knih a brožur a na sto článků a pojednání.

Nejvýznamnější publikovaná práce:

- Dějiny města Velké Bíteše/dva díly 1882, 1887/
- Vlastivěda moravská, Telecký okres/Brno 1913/
- Vlastivěda moravská, Dačický okres/Brno1925/
- Vlastivěda moravská, Slavonický okres/Brno 1926/

Další informace:

<http://www.bitessko.com/kulturni-zona/osobnosti-velke-bitese/419-tiray-jan-kapistran-1858-1925-ucitel-hudebnik-historik>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Tiray

129

VLASTIVĚDA MORAVSKÁ.

II. Mistopis. DAČICKÝ OKRES.

Napsal
JAN TIRAY,
rod. 1848. č. 1. v. v.

Cena Kč 20.—

Za vydání odpovídá Augustin Kratochvíl.

V BRNĚ 1925.

Nákladem Muzijného spolku. — Tiskem Akcieové moravské knihárny.